

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

20 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie, Catan Liliana, Guzun Ion,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către avocatul Gorencu Cornelia în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2021, în cauza penală în privința lui,

Morari Mihail XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 05.05.2020-04.06.2021;

Instanța de apel: 08.07.2021-22.11.2021;

Instanța de recurs: 15.03.2022– 20.06.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 04 iunie 2021, Morari Mihail a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de:

- art. 264¹ alin. (4) Cod penal (epizodul din 22.07.2019), și în baza acestei Legi i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de **6 (șase) luni**, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

- art. 264¹ alin. (4) Cod penal (epizodul din 18.02.2019), și în baza acestei Legi i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de **6 (șase) luni**, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal pentru **cumul parțial** de pedepse, i s-a stabilit lui Morari Mihail pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 1 (un) an, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 85 alin. (1) Cod penal pentru cumul de sentințe, la pedeapsa stabilită, s-a dispus de adăugat parțial pedeapsa neexecutată stabilită prin sentința Judecătorei Strășeni, sediul Călărași din XXXXX și i s-a stabilit lui Morari Mihail **pedeapsă definitivă** sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani și 6 (șase) luni, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

1.1. Prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din data de 01 iulie 2021, s-a dispus: "Se corectează eroarea materială din dispozitivul sentinței din 04.06.2021 în cauza penală de învinuire a lui Morari Mihail în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal și art. 264¹ alin. (4) Cod penal, și anume: - în dispozitivul sentinței Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 04.06.2021 la alineatul "A include în termenul pedepsei perioada aflării în

stare de arest a lui Morari Mihail de la 07.05.2021 până la 04.06.2021 inclusiv.”, data de 07.05.2021 se substituie cu data de 05.05.2021.”

2. Pentru a se pronunța cu sentința în cauză, prima instanță a constatat că, Morari Mihail, fără a deține permis de conducere, acționând în mod intenționat, conștientizând caracterul social periculos, al faptului de conducere a mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat și al consecințelor care pot surveni, încălcând prevederile pct. 14 lit. a) al Regulamentului Circulației Rutiere, în conformitate cu care „conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate alcoolică, care provoacă reducerea reacției”, la XXXXX, fiind în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, a urcat la volanul automobilului de model „Opel Astra” cu numărul de înmatriculare XXXXX, deplasându-se pe strada XXXXX, mun. Chișinău, în jurul orelor 02:15 min, a fost stopat de către angajații INP a IGR în cadrul conversației inspectorului INP cu conducătorul auto Morari Mihail, ultimul fiind suspectat de conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică, a fost supus, examinării cu alcooltestul de model „Drager 6810”, în rezultatul testării s-a stabilit că concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat este de 1,10 mg/l, ceea ce conform prevederilor art. 134¹² Cod penal, constituie stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

În circumstanțele expuse, acțiunile lui Morari Mihail, au fost încadrate în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, după semnele calificative: conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, săvârșită de către o persoană care nu deține permis de conducere.

Tot el, la XXXXX în jurul orei 23:30, acționând cu intenție directă și având scopul conducerii mijlocului de transport fără a deține permis de conducere și în stare de ebrietate alcoolică, astfel încălcând cerințele art. 10, pct. 2) lit. a) din Regulamentul Circulației Rutiere, potrivit căruia persoana care conduce un autovehicul trebuie să posede și, la cererea lucrătorului poliției, ofițerului echipei mobile a Serviciului Vamal, este obligată să înmâneze pentru control permisul de conducere perfectat pe numele său, valabil pentru categoria (subcategoria) din care face parte autovehiculul condus, art. 14 - conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, fiind bolnav, traumatizat sau într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere, după ce a consumat băuturi alcoolice și se afla în stare de ebrietate alcoolică, a condus automobilul de model „Nisan Micra” n/î XXXXX, deplasându-se pe străzile mun. Chișinău, până ce la intersecția străzilor XXXXX și XXXXX a fost stopat de către colaboratorii poliției de patrulare, care suspectându-l în consumul băuturilor alcoolice, l-au verificat prin metoda testării alcoolscopice cu aparatul de tip Drager, fiind stabilită o concentrație a vaporilor de alcool în aerul expirat de 0,69 mg/l, care conform pct. 4 din Regulamentul privind modul de testare alcoolscopice și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 296 din 16.04.2009, la fel art. 134¹²

Cod penal, se consideră ca stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, deoarece depășește norma 0,3 mg/l- concentrație a vaporilor de alcool în aerul expirat.

În circumstanțele expuse, acțiunile lui Morari Mihail, au fost încadrate în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, după semnele calificative: conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, săvârșită de către o persoană care nu deține permis de conducere.

3. Sentința nominalizată a fost atacată cu cerere de apel de către avocatul Gorencu Cornelia în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea sentinței în partea stabilirii pedepsei inculpatului, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a-i stabili lui Morari Mihail o pedeapsă non privativă de libertate, cu executarea separată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătorei Strășeni, sediul Călărași din 27.12.2017. A constata violarea dreptului prevăzut de art. 3 CEDO privind condițiile de detenție a inculpatului pentru perioada de deținere în condiții inumane și degradante în Penitenciarul nr. 13 Chișinău și a-l despăgubi pe acesta în conformitate cu prevederile art. 385 alin. (5) Cod penal.

3.1. În motivarea cererii de apel avocatul Gorencu Cornelia în numele inculpatului a invocat că:

- prima instanță nu a respectat criteriile generale de individualizare a pedepsei, stabilind o pedeapsă prea aspră, ceea ce denotă ineficiența condamnării inculpatului la pedeapsa penală stabilită și condiționează ilegalitatea sentinței adoptate, hotărârea instanței fiind motivată insuficient;

- consideră că prima instanță, la adoptarea soluției sale de condamnare a inculpatului la pedeapsa stabilită, nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii penale și procesual penale în partea motivării hotărârii;

- prima instanță nu a dat o deplină eficiență prevederilor prevăzute de art. art. 61, 75, 90 Cod penal. Pedeapsa stabilită de prima instanță nu este una echitabilă în raport cu faptele comise, personalitatea inculpatului și circumstanțele atenuante existente în cauza penală nominalizată, în privința acestuia fiind posibilă aplicarea unei pedepse mai blânde non privative de libertate conform prevederilor art. 90 Cod penal;

- la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, prima instanță nu a dat o deplină eficiență următoarelor circumstanțe ale cauzei: inculpatul a recunoscut vina în cele comise; se căiește sincer în cele săvârșite, îi pare rău, ceea ce denotă faptul, că inculpatul conștientizează pericolul social al faptelor comise, precum și urmările acestor fapte; a conlucrat cu organul de urmărire penală, de la prima sa audiere, după descoperirea faptelor ilicite comise, acesta a făcut declarații, a comunicat modul în care au fost săvârșite infracțiunile. Astfel, această conduită postinfracțională, diminuează pericolul social prezentat de faptele inculpatului; în instanța de judecată a semnat și a depus cerere privind examinarea cauzei penale în ordinea art. 364¹ Cod de procedură penală, cauza fiind examinată în procedură simplificată;

- inculpatul se caracterizează pozitiv, fapt confirmat prin caracteristica anexată la materialele cauzei. În activitatea sa de muncitor este principial, exigent față de sine, îndeplinind la timp cerințele necesare, este o persoană responsabilă.

Relațiile cu sătenii, rudele - sunt bune. Plângeri și adresări asupra lui nu au fost înregistrate. La moment are un comportament decent, nu încalcă ordinea și nu comite infracțiuni și contravenții, are domiciliu permanent și are o vârstă tânără;

- totodată, apărarea a solicitat instanței de fond despăgubirea inculpatului conform prevederilor art. 385 alin. 5 CPP, reieșind din faptul, că acesta se deține în IP-13 Chișinău în condiții inumane și degradante și beneficiază de reducerea pedepsei 2 zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv, însă instanța neîntemeiat a respins solicitarea apărării, condițiile inumane și degradante de detenție în P-13 fiind unanim recunoscute și constatate atât la nivel național, cât și la nivel internațional;

- potrivit Comunicatului eliberat de ANP Penitenciarul nr. 13 Chișinău se confirmă deținerea inculpatului în Penitenciarul nr. 13 Chișinău și anume că acesta s-a deținut de la 07.05.2021 până la 21.05.2021, în celula 48- 4 paturi, 9,8 m.p.; de la 21.05.2021 până în prezent în celula 61- 6 paturi, 13,6 m.p.;

- din Comunicatul IP-13 Chișinău se constată, că inculpatul nu a fost asigurat cu spațiu de cazare de mărime minimă de 4 m.p., care trebuie să fie iluminat natural și artificial, încălzit și ventilat conform normativelor de construcții. Pe tot parcursul deținerii în IP-13 Chișinău, acesta a beneficiat de un spațiu mai mic de 4 m.p..

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, din 22 noiembrie 2021, apelul declarat de avocatul Gorencu Cornelia în numele inculpatului a fost admis, casată sentința parțial și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

S-a constatat faptul că, inculpatul Morari Mihail, a fost deținut în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău în calitate de prevenit, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, pe o perioadă de 28 (douăzeci și opt) zile. Pedepsa de 4 (patru) ani și 6 (șase) luni, stabilită inculpatului Morari Mihail, prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 04 iunie 2021, s-a redus cu 28 (douăzeci și opt) zile, ca compensare pentru perioada totală de 28 (douăzeci și opt) zile, în care s-a aflat în detenție provizorie în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău, în calitate de prevenit, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În rest, dispozițiile sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 04 iunie 2021, au fost menținute.

4.1 Instanța de apel a constatat că, prima instanță a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel verificând ansamblul de probe ce au fost administrate în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală, nu a depistat careva încălcări de procedură sau încălcări a drepturilor și intereselor inculpatului.

Acțiunile inculpatului, corect au fost calificate în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal după semnele calificative: *conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, săvârșită de către o persoană care nu deține permis de conducere* (epizodul din 18.02.2019 și epizodul din 22.07.2019).

Cu referire la categoria și termenul pedepsei penale, instanța de apel a conchis că prima instanță la stabilirea categoriei pedepsei, corect a aplicat prevederile legale și în conformitate cu prevederile art. 7, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Circumstanțe care agravează răspunderea penală, conform art.77 Cod penal în privința lui Morari Mihail, prima instanță a stabilit - săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară, or, la XXXXX Morari Mihail a mai fost condamnat de către Judecătoria Strășeni pentru infracțiunea prevăzută de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, la 230 de ore de muncă neremunerată în folosul comunității pedeapsă care a fost executată. Prima instanță a reținut în mod întemeiat ca circumstanță atenuantă-recunoașterea vinovăției, ca circumstanță agravantă, a reținut săvârșirea infracțiunii în termen de probă, stabilit prin sentința Judecătoriei Strășeni sediul Călărași din XXXXX. La stabilirea pedepsei, a reținut că inculpatul la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, a reținut gradul de pericol al infracțiunii săvârșite prevăzute de art.16 Cod penal - ca infracțiune ușoară, comisă cu intenție, a ținut cont și de personalitatea inculpatului, care anterior a fost condamnat de mai multe ori, nefăcând concluzii necesare, că faptele social periculoase sunt supuse răspunderii penale, de scopul și motivele comiterii faptei, rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportamentul acestuia până la comiterea infracțiunii și după.

De către prima instanță în mod justificat, pe epizodul din 18.02.2019, inculpatului i-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 (șase) luni, iar pe epizodul din 22.07.2019, inculpatului Morari Mihail i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 (șase) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Iar potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal pentru cumul parțial de pedepse, i s-a stabilit lui Morari Mihail o pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 1 (un) an, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu art. 85 alin. (1) Cod penal pentru cumul de sentințe, la pedeapsa stabilită, instanța de fond în mod justificat a adăugat parțial pedeapsa neexecutată stabilită prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din XXXXX și i s-a stabilit lui Morari Mihail pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani și 6 (șase) luni, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În continuare, instanța de apel privind constatarea încălcării drepturilor privind condițiile de detenție garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și reducerea pedepsei, notează că potrivit Raportului nr. XXXXX din 04.06.2021, prezentat de directorul adjunct al Penitenciarului nr. 13-Chișinău, Saracuța Andrei, inculpatul Morari Mihail a fost deținut în instituția penitenciară pe această cauză începând cu data de 05.05.2021 – 21.05.2021 (în celula 48, 4 paturi, 9,8 m²) și 21.05.2021 - până în prezent (în celula 61, 6 paturi, 13,6 m²).

Având în vedere jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, constatările organismelor internaționale privind condițiile de detenție în Penitenciarul nr.13-Chișinău, instanța de apel a admis în această parte cererea apărătorului Gorencu Cornelia în interesele inculpatului Morari Mihail privind constatarea încălcării drepturilor privind condițiile de detenție garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și va dispune, în temeiul art.385 alin.(5) Cod de procedură penală, pentru încălcarea drepturilor inculpatului privind condițiile de detenție, reducerea pedepsei stabilite, calculându-se 2 zile de închisoare pentru 1 zi de arest preventiv pentru perioada deținerii inculpatului Morari Mihail în arest preventiv în Penitenciarul nr.13 Chișinău, din 05.05.2021 pînă la data pronunțării sentinței – 04.06.2021, adică pe o perioadă de 28 zile.

În temeiul art. 385 alin. (4) pedeapsa cu închisoarea stabilită lui Morari Mihail prin sentința Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 04 iunie 2021 pe un termen de 4 (patru) ani și 6 (șase) luni se reduce ca urmare a constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenție pentru detenția în Instituția penitenciară nr. 13 Chișinău în calitate de prevenit timp de 28 zile în perioada 05.05.2021-04.06.2021, cu 28 zile.

Astfel, termenul executării pedepsei cu închisoarea de către Morari Mihail se va calcula din data pronunțării prezentei Decizii – 22 noiembrie 2021 cu includerea în acest termen duratei reținerii și aflării în arest preventiv, din data 05 mai 2021, ora 17:50 – până pe data de 04 iunie 2021, perioada executată a pedepsei de la 04 iunie 2021 pînă la 22 noiembrie 2021.

Instanța de apel a menționat că pedeapsa de 4 (patru) ani și 6 (șase) luni, stabilită inculpatului Morari Mihail, prin sentința Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 04 iunie 2021 se reduce cu 28 (douăzeci și opt) zile, ca compensare pentru perioada totală de 28 (douăzeci și opt) zile, în care s-a aflat în detenție provizorie în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău, în calitate de prevenit, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Gorencu Cornelia în numele inculpatului, prin care invocând incidența **pct. 6) și 10)** a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de remitere a cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

5.1 În susținerea recursului avocatul Gorencu Cornelia în numele inculpatului invocă:

- instanța de apel nu a asigurat desfășurarea unui proces echitabil în cauza respectivă și sub acest aspect, nu a oferit o argumentare motivată suficientă deciziei pe care se întemeiază soluția, hotărârea fiind adoptată contrar prevederilor art. 6 alin. 1) și 3) CEDO. La caz, instanța de apel a reținut toate argumentele invocate de către partea acuzării, fără a lua în considerație argumentele apărării;

- atît prima instanță, cît și instanța de apel nu au respectat criteriile generale de individualizare a pedepsei, ceea ce denotă ineficiența condamnării condamnatului la pedeapsa stabilită. Instanțele de judecată nu au ținut pe deplin cont de regulile de individualizare a pedepsei și nu s-au expus argumentat asupra circumstanțelor cauzei, astfel pronunțând hotărâri nemotivate;

- la aplicarea pedepsei condamnatului instanțele de judecată nu au dat o deplină eficiență prevederilor prevăzute de art. art. 61, 75, 90 Cod penal. Pedeapsa stabilită nu este una echitabilă în raport cu fapta comisă, personalitatea condamnatului și circumstanțele atenuante;

- la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, instanțele de judecată nu au dat o deplină eficiență circumstanțelor atenuante existente în cauza penală dată și anume că, condamnatul a recunoscut vina în cele comise, se căiește sincer în cele săvîrșite, îi pare rău, ceea ce denotă faptul, că inculpatul conștientizează pericolul social al faptelor comise, precum și urmările acestor fapte, conlucrat cu organul de urmărire penală. De la prima sa audiere, după descoperirea faptelor ilicite comise, acesta a făcut declarații, a comunicat modul în care au fost săvîrșite infracțiunile, în instanța de judecată a semnat și depus cerere privind examinarea cauzei penale în ordinea art. 364¹ Cod de procedură penală, cauza fiind examinată în procedură simplificată. în ședința de judecată inculpatul a făcut declarații, urmări grave pe cauză nu au survenit, infracțiunea incriminată face parte din categoria celor ușoare (art. 16 Cod penal), se caracterizează pozitiv, fapt confirmat prin caracteristica anexată la materialele cauzei. În activitatea sa de muncitor este principial, exigent față de sine, îndeplinind la timp cerințele necesare, este o persoană responsabilă. Relațiile cu sătenii, rudele sunt bune. Plângeri și adresări asupra lui nu fost înregistrate. La moment are un comportament decent, nu încalcă ordinea și nu comite infracțiuni și contravenții și are domiciliu permanent;

- consideră că în speță pot fi aplicate prevederile art. 90 Cod penal, astfel va fi stabilit un echilibru rezonabil între interesele generale a societății și interesul particular al condamnatului;

- nu este de acord cu formula de calcul efectuată de către instanța de apel referitor la reducerea pedepsei condamnatului pentru deținerea în Penitenciarul nr. 13 - Chișinău în calitate de prevenit, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;

- instanța de apel a aplicat eronat formula de calcul, prin interpretarea greșită a prevederilor art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală;

- din prevederile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, urmează a fi calculate condamnatului două zile de închisoare pentru o zi de arest preventive și nu o zi pentru deținerea în Penitenciarul nr. 13 - Chișinău în calitate de

prevenit, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

6. La recursul ordinar declarat, în temeiul art. 431 alin. (1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece cauza și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

Potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală.

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței, prima instanță a constatat în descriptiv că „...va cumula parțial pedepsele aplicate lui Morari Mihail pentru infracțiunile săvârșite...”, conform art. 84 alin.(1) Cod penal.

Totodată, potrivit dispozitivului, contrazicându-se, l-a condamnat pe Morari Mihail în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal (epizodul din 22.07.2019), și în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal (epizodul din 18.02.2019), la pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de **6 (șase) luni pentru fiecare epizod**, și cu aplicarea art. 84 alin. (1) Cod penal pentru cumul parțial de pedepse, i s-a stabilit lui Morari Mihail pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de **1 (un) an**, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Adică de fapt, prima instanță la stabilirea pedepsei definitive pentru concurs de infracțiuni prin cumul, la aplicarea dispozițiilor art. 84 alin. (1) Cod penal, a cumulat total și nu parțial pedepsele aplicate.

În continuare, Colegiul reține că, potrivit art. 414 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate:

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de prima instanță, nominalizate supra, repetându-le întocmai, astfel, nefiind judecată cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând parțial o sentință viciată și admițând la rândul său greșeli;

b) în descriptiv divergent a constatat pe de o parte că: " *în temeiul art.385 alin.(5) Cod de procedură penală, pentru încălcarea drepturilor inculpatului privind condițiile de detenție, reducerea pedepsei stabilite, calculându-se 2 zile de închisoare pentru 1 zi de arest preventiv pentru perioada deținerii inculpatului Morari Mihail în arest preventiv în Penitenciarul nr.13 Chișinău, din 05.05.2021 până la data pronunțării sentinței – 04.06.2021, adică pe o perioadă de 28 zile.*"

Iar pe de altă parte a constatat că, " *În temeiul art. 385 alin. (4) pedeapsa cu închisoarea stabilită lui Morari Mihail prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 04 iunie 2021 pe un termen de 4 (patru) ani și 6 (șase) luni se reduce ca urmare a constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenție pentru detenția în Instituția penitenciară nr. 13 Chișinău în calitate de prevenit timp de 28 zile în perioada 05.05.2021 - 04.06.2021, cu 28 zile.*"

Prin urmare, Colegiul penal lărgit atestă că, instanța de apel, la aplicarea prevederilor art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, eronat a interpretat prevederile legale menționate și a adoptat soluția de reducere a pedepsei inculpatului Morari Mihail cu 28 de zile.

În acest sens, Colegiul penal lărgit menționează că instanța de apel greșit a redus pedeapsa inculpatului Morari Mihail cu 28 de zile, deoarece pentru perioada de 28 de zile (05 mai 2021 – 04 iunie 2021) de aflare în stare arest Instituția penitenciară nr.13 Chișinău, la aplicarea prevederilor art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, reducerea pedepsei stabilite, urmează a se calcula 2 zile de închisoare pentru 1 zi de arest preventiv.

Circumstanțele expuse atestă în mod lucid că ambele instanțe nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârilor adoptate, acestea fiind expuse neclar, și că recursul de pe rol este întemeiat.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor din recursul declarat, nominalizate în prezenta decizie, să țină cont de toate circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, inclusiv la individualizarea pedepsei, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală și jurisprudența CEDO.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Gorencu Cornelia în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 22 noiembrie 2021, în cauza penală în privința lui *Morari Mihail* XXXXX și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la **04 august 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion